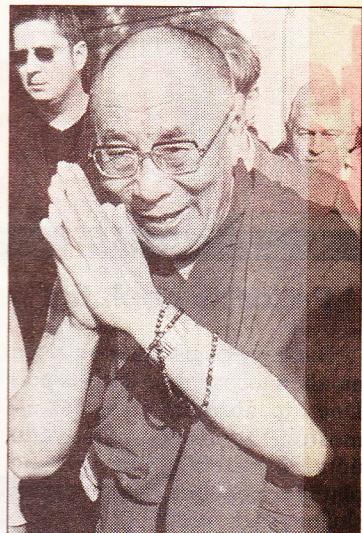

„Možno sme z rôznych krajín, máme rôzne šaty, ale naše pocity

Dalajláma priniesol na Slovensko úsmev

„Základom je udržať si teplé ľudské srdce a prejavovať ho úsmevom,“ vrazil mnich s večným úsmevom. Jeho hlas, v ktorom zaznievalo óóóóóóóó, prúdil do sŕdc stovkám ľudí, ktorí prišli do bratislavskej športovej haly na Pasienkoch, aby si dali vymýť dušu čistou pozitívnu energiou. Tibetský dalajláma vyzýval k láskavému smiechu. Ľudí v zamračenej krajine (počasie v tom nemalo prsty), kde nie je zvykom usmievať sa, lebo väčšina si myslí, že na smiech nemá dôvody. Možno to urobil úmyselne, a možno celkom prirodzene. Ako muž, ktorý hovorí: „Mojím náboženstvom je láskavosť.“ Ako posol, prinášajúci na Slovensko súcit, lásku a porozumenie.

Davy ľudí, ktoré prišli poslednú, priam symbolicky slnkom preziarennú nedelu za dalajlámom do Šamorína aj na Pasienky, chceli vidieť, ako vyzerá muž, ktorý už šesť desaťročí stojí na čele Tibětanov. Už ako trojročného ho tradičným spôsobom určili za prevtelenie 13. dalajlámu a ako päťročného ustanovili duchovným vodcom Tibetu. Chceli aspoň z diaľky uzrieť jednu z naj-

vyšších duchovných autorít na svete, ktorá žije v indickej Dharamsale, kde sa po násilnom obsadení Tibetu Číňanmi utvorila exilová tibetská vláda. Chceli počuť muža, ktorý sa môže pochváliť Nobelovou cenou za mier, ale ktorý to nerobí, lebo sa pokladá za jednoduchého budhistického mnícha. A tak sa aj správa - piateľsky a neskonale láskavo. Už len svojim nákažlivým smiehom si dokáže získať masy ochotné počúvať. „Možno sme z rôznych krajín, máme rôzne šaty, ale naše pocity sú rovnaké: všetci chceme šťastný život a šťastnú budúcnosť. Lebo cieľom života je šťastie,“ začal svoju prednášku v športovej hale po tom, ako Marka Čapáka, herca a riaditeľa Novej scény v Bratislave, ktorý ho privítal, obdaril bielym šálom - symbolom bratstva medzi ľuďmi.

Aj v Šamoríne, kde sa v nedeľu doobeda dalajláma zúčastnil otvorenia Domu umení a obradu rozmetania pieskovej kalačakry (kolobej času) mandaly v tamomjesej synagóge, malo niekoľko hostí na krku biely šál. „Jeho svätość mi ho darovala v jeho kláštore v Dharamsale,“ odpovedala mi doktorka Anka Galovičová, keď ma zaujímal pôvod jej šálu. Predsedníčka Slovensko-indickej spoločnosti navštívila dalajlámu v roku 1990 a krátko po tom sa pričinila o vydanie jeho knihy Otvorenie vnútorného oka. Bola to vôbec prvá dalajlámova kniha v krajinách východného bloku. „Sedávala som pri jeho nohách s Richardom Gerem,“ spomínała si doktorka Galovičová na pätyč-dňový pobyt v kláštore u tibetských mníchov, kde pod vedením dalajlámu ako jediná zo Slovenska absolvovala špeciálnu výučbu - prenos osvetenia. Rovnako ako slávny americký herec a dalajlámov obľúbenec Richard Gere.

„Dalajláma pre mňa znamená jednu z najreálnejších šancí pre ľudstvo, ako dokázať prežiť do ďalšieho tisícročia. Pretože posolstvo lásky, súcitu, altruizmu, ktoré hlása, je základným kameňom, aby ľudia mohli spolu vyžiť,“ vrazil Ladislav Snopko, riaditeľ bratislavského Domu kultúry Zrkadlový háj, ktorý dalajlámovi odovzdal ako dar diela 26 výtvarníkov. „Dalajláma patrí k najvýznamnejším osobnostiam nielen tohto sto-

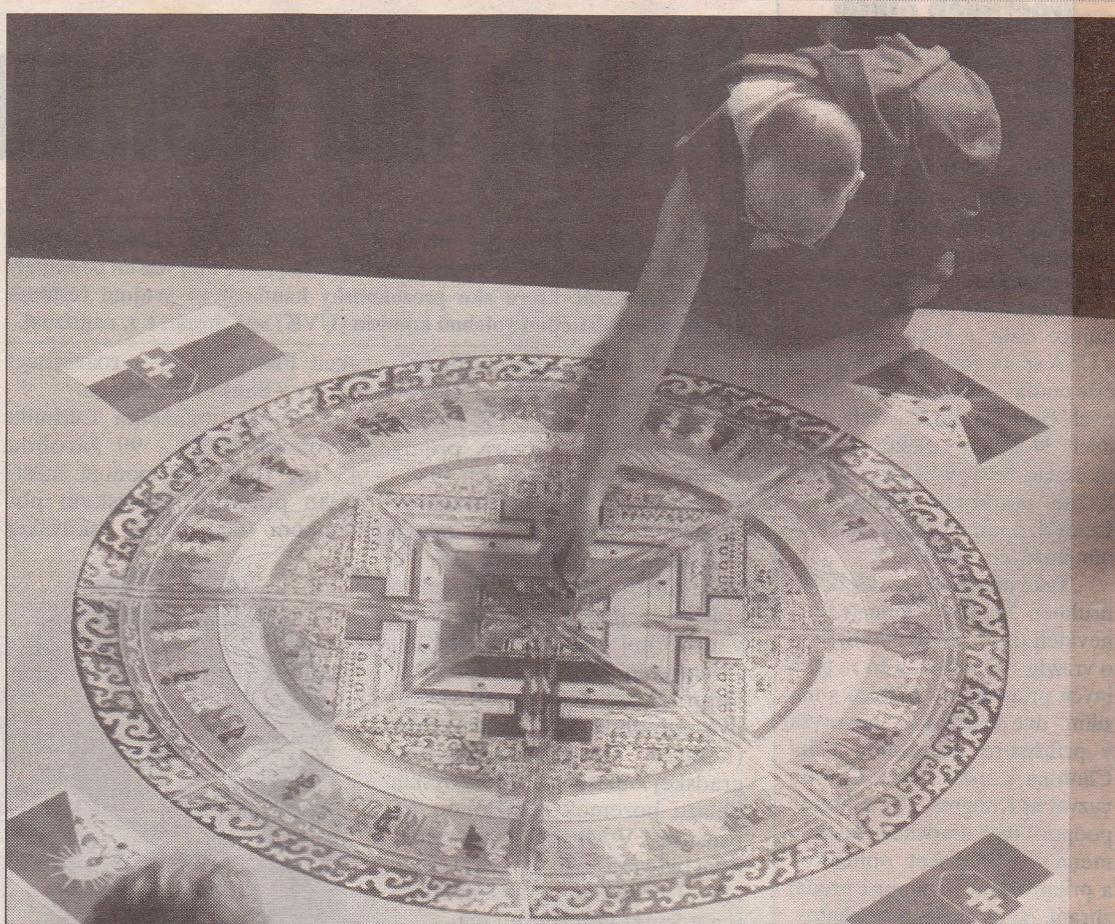
čia. V Maďarsku sa stretol s predsedom vlády, v Čechách s prezidentom, u nás len s podpredsedami vlády. Ako občan Slovenska som smutný, že sa nestretol s hlavami štátu, lebo odhliadnuc od našich utilitárnych zámerov, a možno až poníženého strachu z Číny, je dalajláma predstaviteľom jedinej životoschopnej sily, ktorá nám dokáže pomôcť. A tou je porozumenie. S takými ľuďmi sa máme stretnať.“

Jeho Svätość mi práve v tejto chvíli na posúdanie dáva osobné počkanie.

sú rovnaké: všetci chceme šťastný život a šťastnú budúkosť...“

„Dalajláma, ktorý bojuje bez zbraní, je celosvetový vzor toho, ako sa ľudia majú k sebe správať, ako majú bojovať za svoje práva.“ Anka Galovičová charakterizovala svojho učiteľa, ktorý na Slovensku hovoril o šťastí. Každý z nás ho môže dosiahnuť, ak si zachová pokoj mysele a teplé ľudské srdce, nad ktorým naša infeligencia nesmie prevážiť. Otvorené srdce, ktoré nie je ľahostajné k problémom iných, sa prejavuje úsmevom. A k otvorenému srdcu patria úprimnosť a čestnosť ako pravá podstata života. „Je nevyhnute prejavovať svoje ceny,“ vyzýval dalajláma. „Hodnoty sa nedajú nariadiť legislatívne. Každý si ich musí pestovať sám v sebe, potom v rodine a spoločnosti,“ vyhlásil a vymenoval lásku, toleranciu, odpúšťanie a sebadisciplínu ako princípy spoločné pre všetky náboženstvá. „Budúnosť je v našich rukách,“ tvrdil dalajláma a z jeho úst neznala táto veta ako fráza, ale ako pravda. Čistá ako vzduch, veľkolepá ako hory a hluboká ako jazerá v jeho rodnom Tibete, ktorý už štyridsať rokov nevidel. Muž, ktorého pozná a váži si celý svet, ktorý svoj život zasvätil úsiliu za svetový mier a odstránenie násilia, stále verí, že sa raz vráti domov. Určite - aspoň v niektorom zo svojich ďalších životov. Už ako slobodný Tibetań.

SILVIA LISPUCHOVÁ
Foto DUŠAN KITTLER,
TASR/Š. Puškáš

Dalajláma (mongolský titul, ktorý znamená Oceán múdrosti) Tenzin Gyatso (1935) sa zúčastnil v Šamoríne obradu rozmetania pieskovej mandaly, symetrického diagramu vytvoreného zo sústredených kruhov a štvorcov. Mandala, posvätnej priestor, v ktorom sídlia božstvá, je prejavom sakrálneho tibetského

umenia a jej vytvorenie je doménou málopočetnej skupiny vysokokvalifikovaných mníchov. Nádherný farebný obrazec má v divácoch navodiť pozitívne pocity, súčit so všetkými cítiacimi bytosťami. Jeho zničenie symbolizuje nestálosť nášho bytia a vysypanie do rieky pokračovanie kolobehu vzniku a zániku.

Jeho duša sa reinkarnuje do osoby mimo Tibetu

„Dostávam veľa podobných titulov. Je to príjemné. Študenti, aby dosiahli takúto vysokú vedeckú hodnosť, musia tvrdzo pracovať, ja som ju dostať len tak,“ zasmial sa 14. dalajláma, odpovedajúc na otázku, čo pre neho znamená udelenie čestného titulu doctor honoris causa, ktorý mu v pondelok udelila Univerzita Komenského. Na včerajšom stretnutí s novinármi najvyšší tibetský vodca okrem iného uviedol: „Pokiaľ bude väčšina Tibetańcov cítiť, že inštitúcia dalajlámu už nie je potrebná, zanikne. Už som mal 65 rokov a je len logické, že raz odstúpim. Potom už bude len na tibetskej komunite, aby si demokraticky zvolila nového vodcu.“ V tejto súvislosti spomenul, že po jeho smrti sa jeho duša reinkarnuje do osoby mimo Tibetu. Najvyšší predstaviteľ lamaistického budhizmu tiež povedal, že jeden z dôvodov, prečo sa chce vzdať svojej funkcie ako hlavy tibetskej komunity, je, aby sa mohla zrealizovať demokracia. „Keby som ostal vo funkcii, bola by to prekážka demokracie.“ K možnému návratu do Tibetu vyhlásil: „Nežiadame nezávislosť Tibetu, ale vysoký stupeň autonómie. Keď bude čínska vláda pripravená pozrieť sa na to, aká je skutočná situácia v Tibete, a nájde sa skutočne vzácné výhodné riešenie, vtedy bude čas na môj návrat.“ (lis)